

ОСНОВНІ НАУКОВО-ПОПУЛЯРНІ І ПУБЛІЦИСТИЧНІ ПУБЛІКАЦІ ТА ВИСТУПИ

1966

333. Радість колективної праці // Закарпатська правда. – 1966. – Липень.

1967

334. Бойовий, непорушний союз // Радянська Житомирщина. – 1967. – Березень.
335. Досвід передовиків – масам // Радянське Поділля. – 1967. – Березень.

1968

336. Армія перемоги // Вільне життя. – 1968. – Лютий.
337. Розумний порадижник // Вільне життя. – 1968. – Жовтень.

1969

338. Про те, що увійшло в історію // Вільне життя. – 1969. – Жовтень.
339. Революційний рух на західноукраїнських землях // Виступ по Тернопільському радіомовленню. – 1969. – 1 вересня.

1970

340. Галицькій Соціалістичній Радянській Республіці – 50 років // Виступ по Львівському телебаченню. – 1970. – 1 серпня.
341. Шістдесят днів і ночей // Ровесник. – 1970. – Серпень.

1971

342. Вуз і поле // Шлях Ілліча. – 1971. – Травень.
343. Могуть Єднання Серпа і Молота // Вільне життя. – 1971. – Серпень.
344. Народження традицій // Радянська освіта. – 1971. – Грудень.
345. Про розвиток вищої освіти на Тернопільщині // Виступ по Тернопільському радіомовленню. – 1971. – 20 березня.
346. Робітничому класові присвячується // Вільне життя. – 1971. – Липень.

347. XXIV з'їзд – новий етап в житті народу // Виступ по Тернопільському радіомовленню. – 1971. – 19 червня.
348. Широчінь функцій, дієвість впливу // Вільне життя. – 1971. – Серпень.

1972

349. Біля колиски союзу рівних // Ровесник. – 1972. – Березень.
350. Возз'єднання в борні // Вільне життя. – 1972. – Липень.
351. Єдина багатонаціональна // Вільне життя. – 1972. – Червень.
352. Його величність робітничий клас // Вільне життя. – 1972. – Вересень.
353. Колгоспне селянство України на новому піднесенні // Виступ по Тернопільському радіомовленню. – 1972. – 17 листопада.
354. Міфи на замовлення // Вільне життя. – 1972. – Листопад.
355. Нездоланні закономірності // Вільне життя. – 1972. – Травень.
356. Про утворення СРСР // Шляхом Ілліча. – 1972. – Січень, лютий.
357. Утворення СРСР // Виступ по Тернопільському радіомовленню. – 1972. – 7 січня.
358. XXIV з'їзд про розвиток та зміцнення демократичних основ колгоспного ладу // Виступ по Тернопільському радіомовленню. – 1972. – 31 березня.

1973

359. Буржуазні і ревізійні трактовки вчення про партію нового типу // Вільне життя. – 1973. – Жовтень.
360. Дальший розвиток і зміцнення демократичних основ управління аграрним сектором // Виступ по Тернопільському радіомовленню. – 1973. – 9 лютого.
361. Педагогічна рада школи // Вільне життя. – 1973. – Квітень.

1974

362. Аналітичний підхід і аргументованість узагальнень // Вільне життя. – 1974. – Грудень.
363. До загальної середньої // Вільне життя. – 1974. – Липень.
364. Цінний посібник // Вільне життя. – 1973. – Лютий.

1975

365. Аграрна політика тепер // Вільне життя. – 1975. – Березень.

1976

366. Єдино правильна, перспективна політика // Вільне життя. – 1976. – Січень.

367. Здійснення мрії // Вільне життя. – 1976. – Січень.

368. Мирне, Колодрібка та інші... // Вільне життя. – 1976. – Жовтень.

1977

369. Могутнє піднесення ентузіазму // Вільне життя. – 1977. – Серпень.

370. Широка програма розвитку освіти // Вільне життя. – 1977. – Серпень.

1978

371. Акумуляований досвід // Вільне життя. 1978. – Березень.

372. Виховувати працюю // Радянська освіта. – 1978. – Червень.

373. Воїн – патріот, інтернаціоналіст // Вільне життя. – 1978. – Липень.

374. Гарантований демократизм // Вільне життя. – 1978. – Січень.

375. Гартувати працюю // Вільне життя. – 1978. – Квітень.

1979

376. Керівна і спрямовуюча сила // Вільне життя. – 1979. – Січень.

1980

377. Державна служба студента // Вільне життя. – 1980. – Травень.

1981

378. Ростити зміну трудову // Радянська освіта. – 1981. – Серпень.

1982

379. Вірності зброя ясна // Вільне життя. – 1982. – Квітень.

380. Географія сільської школи // Радянська Україна. – 1982. – Березень.

1983

381. Піклуючись про здоров'я хліборобів // Вільне життя. – 1983. – Лютий.

1985

382. Важливість соціалістичних перетворень // Вільне життя. – 1985. – Серпень.
383. Влада народу і для народу // Вільне життя. – 1985. – Лютий.
384. Домисли і факти про соціалістичний шлях розвитку сільського господарства // Виступ по Тернопільському радіомовленню. – 1985. – 29 липня.
385. Запорука наших перемог // Ровесник. – 1985. – Листопад.
386. Кому вигідний міф про так звану “радянську військову загрозу”? // Виступ по Тернопільському радіомовленню. – 1985. – 21 жовтня.
387. Коричневий туман над Заходом // Виступ по Тернопільському радіомовленню. – 1985. – 28 січня.
388. Правда історії і домисли про Другу світову і Велику Вітчизняну війни // Виступ по Тернопільському радіомовленню. – 1985. – 1 квітня.
389. Соціалізм і демократія // Виступ по Тернопільському радіомовленню. – 1985. – 8 січня.
390. Стратегічна лінія // Виступ по Тернопільському радіомовленню. – 1985. – 19 червня.

1986

391. Ідейний гарт хлібороба // Вільне життя. – 1986. – 14 березня.
392. Про людські долі і розтопані права // Виступ по Тернопільському радіомовленню. – 1986. – 27 грудня.
393. Социальная справедливость как закон советского общества // Виступ по Тернопільському радіомовленню. – 1986. – 7 липня.
394. XXVII з'їзд і питання виховання молоді // Виступ по Тернопільському радіомовленню. – 1986. – 3 листопада.
395. XXVII з'їзд про формування особистості // Виступ по Тернопільському радіомовленню. – 1986. – 3 березня.

1987

396. Активніше перебудувати роботу вищої школи // Виступ по Тернопільському радіомовленню. – 1987. – 10 серпня.
397. Віхи великого шляху // Виступ по Тернопільському радіомовленню. – 1987. – Квітень.
398. Історичний переворот в житті села // Виступ по Тернопільському радіомовленню. – 1987. – 1 жовтня.
399. Перебудова вищої і середньої спеціальної освіти в країні // Виступ по Тернопільському радіомовленню. – 1987. – 1 липня.
400. При єдиній дії пролетарів великоруських і українських... // Виступ по Тернопільському радіомовленню. – 1987. – 16 листопада.
401. Стратегія прискорення // Виступ по Тернопільському радіомовленню. – 1987. – 2 лютого.

1988

402. Відродження традиції // Виступ по Тернопільському радіомовленню. – 1988. – 4 квітня.
403. До повновладдя Рад // Виступ по Тернопільському радіомовленню. – 1988. – 12 грудня.
404. Колгоспна демократія // Виступ по Тернопільському радіомовленню. – 1988. – 20 червня.
405. На шляху кооперації // Виступ по Тернопільському радіомовленню. – 1988. – 16 травня.
406. Партійні організації і перебудова // Виступ по Тернопільському радіомовленню. – 1988. – 1 жовтня.
407. Платформа для дискусій... // Виступ по Тернопільському радіомовленню. – 1988. – 6 червня.
408. Про рішення XIX Всесоюзної партконференції // Виступ по Тернопільському радіомовленню. – 1988. – 18 липня.
409. Радянській Україні – 70 років // Виступ по Тернопільському радіомовленню. – 1988. – 4 січня.
410. Узагальнюючий досвід // Вільне життя. – 1988. – Травень.
411. Черпати з народного середовища ідеї, висновки, колективний досвід // Виступ по Тернопільському радіомовленню. – 1988. – 18 серпня.

1989

412. КПЗУ: без плям // Вільне життя. – 1989. – 11 березня.
413. Про боротьбу і загибель КПЗУ // Виступ по Тернопільському радіомовленню. – 1989. – 26 січня.

1990

414. Гетьман Іван Мазепа // Тернопіль вечірній. – 1990. – 17 червня.
415. Гетьман Іван Мазепа // Тернопіль вечірній. – 1990. – 24 червня.
416. Гетьман Іван Мазепа // Тернопіль вечірній. – 1990. – 1 липня.
417. Гетьман Іван Мазепа // Тернопіль вечірній. – 1990. – 8 липня.
418. Дальтонізм чи фарисейство. (Роздуми з приводу однієї позиції і не тільки) // Тернопіль вечірній. – 1990. – Квітень.
419. Нам дано перебудову // Вільне життя. – 1990. – Січень.
420. Про платформу до XXVIII з'їзду // Виступ по Тернопільському радіомовленню. – 1990. – 15 лютого.

1991

421. Бути чи не бути союзному договору? // Вільне життя. – 1991. – Січень.
422. Заява... // Вільне життя. – 1991. – Січень.

1992

423. Героїчна і трагічна доля Уманського сотника // Радянське Прибужжя. – 1992. – Травень.
424. Гетьман Сагайдачний // Радянське Прибужжя. – 1992. – Травень.
425. Звитязний борець за волю // Радянське Прибужжя. – 1992. – Березень.
426. Лицар волі // Радянське Прибужжя. – 1992. – Липень.
427. Отаман Сулима // Радянське Прибужжя. – 1992. – Вересень.
428. Правда про УПА, водночас про історію, що не є чорно-білим кіно... // Радянське Прибужжя. – 1992. – Жовтень.
429. Профанація. Для чого й чому була сфальсифікована наша історія? // Щотижня: Щотижневик. – 1992. – Грудень.
430. Северин Наливайко // Радянське Прибужжя. – 1992. – Червень.

431. Чумаки в Україні // Радянське Прибужжя. – 1992. – Вересень.

1993

432. Відродження. До 140-ї річниці від дня народження М.М.Аркаса // Виступ на Миколаївському телебаченні. – 1993. – 15 січня.
433. Моя ідея не вмре... М.Аркас // Виступ на Українському національному каналі телебачення. – 1993. – 22 лютого.
434. Науково-методичні розробки з історії України // Інтерв'ю на Миколаївському телебаченні. – 1993. – 30 квітня.
435. Націоналізм, шовінізм та “національна загроза...” // Радянське Прибужжя. – 1993. – Лютий.
436. Про голодомор 1931-1933 років в Україні // Виступ на Миколаївському телебаченні. – 1993. – 31 травня.
437. Хронологія гетьманів України // Щотижня: Щотижневик. – 1993. – 20 лютого.
438. Хронологія гетьманів України // Щотижня: Щотижневик. – 1993. – 6 березня.
439. Як запорожці Новий рік зустрічали // Радянське Прибужжя. – 1993. – Січень.

1994

440. Актуальний коментар з приводу відзначення 7 і 8 листопада // Виступ на Миколаївському телебаченні. – 1994. – 19 листопада.
441. Гетьман-бунтар Іван Мазепа: від прокляття до визнання // Радянське Прибужжя. – 1994. – 17 травня.

1995

442. Про вигнання з України німецьких загарбників // Виступ по Миколаївському радіомовленню. – 1995. – 9 жовтня.
443. Про возз'єднання західноукраїнських земель // Виступ по Миколаївському радіомовленню. – 1995. – Листопад.
444. Проблеми організаційного зміцнення Народного Руху України // Загальноукраїнський тижневик “Український Південь”. – 1995. – Березень.
445. Україна II половини XVII сторіччя. 1. Криза державності // Радянське Прибужжя. – 1995. – Травень.

446. Україна II половини XVII сторіччя. 2. Турецька альтернатива // Радянське Прибужжя. – 1995. – Травень.
447. Україна II половини XVII сторіччя. 2. Турецька альтернатива // Радянське Прибужжя. – 1995. – Червень.
448. Чолом тобі, гетьмане // Радянське Прибужжя. – 1995. – Листопад.
449. Чолом тобі, гетьмане // Радянське Прибужжя. – 1995. – Грудень.
450. Чолом тобі, гетьмане // Миколаївське радіомовлення: Слово до 400-ліття Б.Хмельницького на урочистому засіданні громадськості, організованому облдержадміністрацією і міськвиконкомом. – 1995. – 4 жовтня.

1996

451. Андрусівське перемир'я 1667 року // Виступ по Миколаївському радіомовленню. – 1996. – Січень.
452. В інтересах справи і людей // Радянське Прибужжя. – 1996. – Жовтень.
453. Вулкан державної двомовності // Виступ на Миколаївському телебаченні. – 1996. – 12 червня.
454. Говорить об этом просто смешно... "Язык – душа народа". Круглый стол в газете "Южная правда" 29 апреля 1996 года // Южная правда. – 1996. – 4 липня.
455. До 130-річчя від дня народження М.С.Грушевського // Виступ на Миколаївському телебаченні. – 1996. – 24 вересня.
456. Неопалима купина. Щоб краще жити, треба краще пізнавати сторінки новітньої історії рідної України // Радянське Прибужжя. – 1996. – 5 жовтня.
457. Основи. Про так звану двомовність в Україні // Виступ на Миколаївському телебаченні. – 1996. – 18 червня.
458. Основні етапи Українського державотворення // Виступ по Миколаївському радіомовленню. – 1996. – 31 серпня.
459. Основні етапи Українського державотворення // Виступ по Миколаївському радіомовленню. – 1996. – 18 вересня.
460. П'ять років надії // Виступ на Миколаївському телебаченні. – 1996. – 11 листопада.
461. П'ять років надій. 5-ї річниці незалежності України // Виступ на Миколаївському телебаченні. – 1996. – 4 липня.

462. Про заборону та обмеження української мови // Виступ активістів Миколаївської “Просвіти” на круглому столі Миколаївського телебачення. – 1996. – 29 квітня.
463. Ще раз про українську мову // Виступ по Миколаївському радіомовленню. – 1996. – 15 липня.

1997

464. День незалежності і соборності України // Виступ по Миколаївському радіомовленню. – 1997. – 22 січня.
465. Доля подвижника // Радянське Прибужжя. – 1997. – Липень.
466. Крути і Базар в історії української національно-демократичної революції 1917-1920 рр. // Виступ по Миколаївському телебаченню. – 1997. – 18 січня.
467. Про Андрусівське перемир’я // Виступ по Миколаївському радіомовленню. – 1997. – 15 січня.
468. Своїй газеті душу виливаю, водночас деяких чинуш освіти вдарити по лапах вимагаю // Радянське Прибужжя. – 1997. – Червень.

1998

469. Дібча. Трагедія села // Загальноукраїнський тижневик “Український Південь”. – 1998. – Серпень.
470. З любові до рідного краю народжена. Операція “Вісла” в зображенні миколаївських авторів-вигнанців // Рідне Прибужжя. – 1998. – Липень.
471. Легендарний Чортмлик // Радянське Прибужжя. – 1998. – Листопад.
472. На межі тисячоліть: Український ренесанс. XX // Радянське Прибужжя. – 1998. – Лютий.
473. Смолоскип освіти, науки та знання // Радянське Прибужжя. – 1998. – Жовтень.

1999

474. З новим і праведним законом (становлення конституційного права сучасної України) // Радянське Прибужжя. – 1999. – Червень.
475. Злука: сходила зоря надії // Виступ по Миколаївському радіомовленню. – 1999. – 22 січня.

476. Зразок військової науки // Радянське Прибужжя. – 1999. – Жовтень.

2000

477. Державною волею нашого народу // Аркасівська вулиця. Число 1. – 2000. – Листопад.

478. З власним народом війна... // Рідне Прибужжя. – 2000. – Жовтень.

479. Акт Злуки // Виступ по Миколаївському радіомовленню. – 2000. – 22 січня

2001

480. Іншого не дано // Рідне Прибужжя. – 2001. – Квітень.

481. Право і людина // Виступ на Миколаївському телебаченні. – 2001. – Травень.

482. У лабетах червоного диявола // Рідне Прибужжя. – 2001. – Травень.

483. Україна часів системної кризи // Загальноукраїнський тижневик “Український Південь”. – 2001. – Квітень.

2002

484. Микола Миколайович Аркас. (До 150-річчя від дня народження) // Виступ по Миколаївському радіомовленню. – 2002. – 13 червня.

485. Про новітні дослідження щодо зародження світової цивілізації і державності на українських землях // Виступ по каналу “Миколаїв” Миколаївського радіомовлення. – 2002. – 5 квітня.

2003

486. Видатному історикові, етнографу, композитору, громадському діячеві М.М.Аркасу – 150 років. Доповідь на міських урочинах до знаменної дати // Миколаївське радіомовлення. – 2003. – 17 січня.

487. Исповедь академика: из прошлого в будущее // Южная правда. – 2003. – Травень.

488. Обговорюємо законопроект “Про внесення змін до Конституції України” // Виступ по Миколаївському радіомовленню. – 2003. – Березень.
489. Скільки років нашому етносу? // Відкритий урок: Газета освітян Миколаївщини. – 2003. – № 10. – 11 листопада.
490. Україна як один із перших центрів світової цивілізації // Аркасівська вулиця. – 2003. – № 8. – Травень.

2004

491. Новий посібник // Вагант. – 2004. – Лютий.
492. Нові підручники з історії України // Рідне Прибужжя. – 2004. – Січень.
493. Переяславській Раді – 350 років // Інтерв'ю по Миколаївському радіомовленню. – 2004. – 31 січня.
494. Про нову стародавню історію України // Відкритий урок. – 2004. – № 5. – 20 березня.
495. До 60-річчя визволення Миколаївщини від німецько-фашистських загарбників // Виступ по Миколаївському радіомовленню. – 2004. – 18 жовтня.
496. До визволення України // Виступ по Миколаївському телебаченню. – 2004. – 23 жовтня.

2005

497. Миколаївці – активні учасники Української національно-демократичної революції та визвольних змагань